

**ת"פ 45566/04/17 - מדינת ישראל - משרד העבודה והרווחה
והשירותים החברתיים נגד שפן הסלע מצוקי רמים בע"מ, בנימין הלוי גן
אור, אופיר ינאי**

בית דין אזורי לעבודה בנצרת

ת"פ 45566-04-17

לפני:

כב' הנשיא מירון שוורץ

המאשימה: מדינת ישראל - משרד העבודה והרווחה והשירותים החברתיים
ע"י ב"כ: עו"ד אסף תומר - נציג היועץ המשפטי לממשלה

-

הנאשמים: 1. שפן הסלע מצוקי רמים בע"מ
2. בנימין הלוי גן אור 3. אופיר ינאי
ע"י ב"כ: עו"ד תומר בן חמו ואח'

החלטה

1. לפניי בקשה לביטול כתב האישום בטענת הגנה מן הצדק לפי סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), תשמ"ב - 1982 (להלן: "**החוק**") ומכח דוקטרינת הביקורת המנהלית בפלילים. זאת מהטעם, שלא נפתח, טרם הגשת כתב האישום כנגד הנאשמים, הליך של "סגירת תיק בהסדר" בהתאם לסעיף 67 לחוק.

תמצית כתב האישום -

2. כנגד הנאשמים הוגש כתב אישום בגין עבירה על סעיפים שבחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כח אדם, תשנ"ו - 1996. על פי כתב האישום, בחודש מאי 2016, קיבלה נאשמת 1 שירותי ניקיון מאת הקבלן "עסקרי אחזקה וניקיון בע"מ, באמצעות עובד ניקיון בשם יוסף עסקרי (כך בכתב האישום - מ.ש), מבלי שהיה לו, בחודש זה, רישיון קבלן מאת שר הכלכלה והתעשייה. כתב האישום הוגש כנגד הנאשמת 1 כמי שהתקשרה עם אותו קבלן שירות שאין לו רישיון וכנגד הנאשמים 2 ו- 3, כנושאי משרה בה.

תמצית השתלשלות העניינים בתיק עד כה -

3. בישיבה שהתקיימה ביום 17.10.2017, ביקשו הנאשמים שלא להשיב על האשמה וזאת על מנת לאפשר להם להגיש בקשה להסדר מותנה לפי סעיף 67א לחוק. ב"כ המאשימה הסכימה לבקשה וביקשה שהות בת חודשיים לצורך כך.

דיון שהיה קבוע בתיק ביום 5.2.2018, נדחה לבקשת הנאשמים, לאחר שבא כחם קיבל על עצמו את ייצוגם בתיק ולנוכח חילופי הייצוג. בבקשה צוין כי ב"כ הנאשמים ינצל את הדחייה על מנת לנהל מו"מ עם המאשימה לצורך סיום ההתדיינות בתיק. על אף התנגדות המאשימה בשל חלוף הזמן מאז הגשת כתב האישום, נעתר בית הדין לבקשה ודחה את הדיון ליום 25.3.2018.

ביום 9.2.2018 הוגשה הבקשה לביטול כתב האישום, מושא החלטה זו. תגובה לבקשה הוגשה ביום 19.3.2018. ישיבת ההקראה שהיתה קבועה בתיק התבטלה בהתאם להחלטת בית הדין, משלא היה טעם לקיימה טרם מתן החלטה בבקשה.

עקב תקלה, לא הוגדר התיק כממתין להחלטה ומטעם זה לא ניתנה החלטת בית הדין בסמוך לאחר מכן. עם הצדדים הסליחה.

טענות הנאשמים בבקשה -

4. לטענת הנאשמים, המאשימה נהגה כלפיהם באופן בררני, מפלה ושרירותי, תוך התעלמות מזכויותיהם לפי סעיף 67א לחוק. לטענתם, הליך הסדר מותנה מסמך את גופי התביעה לסגור תיק חקירה נגד חשוד בעילה של "סגירה בהסדר", **בטרם** הגשת כתב האישום. הנאשמים מפנים לסעיפי החוק הרלוונטיים, לדברי ההסבר לתיקון מס' 66 (באמצעותו תוקן החוק על ידי הוספת סימן א'1 - ס' 67א-י"ב, שעניינו "סגירת תיק בהסדר") וכן להנחיית היועץ המשפטי לממשלה מספר 4.3042 (נוהל והנחיות להפעלת תיקון 66). לטענתם, הגשת כתב האישום וניהול הליך הפלילי כנגד הנאשמים, ללא פתיחה תחילה של הליך הסדר מותנה טרם הגשת כתב האישום, מצדיק את ביטול האישום. נטען כי התנהלות המאשימה אינה עולה בקנה אחד עם עקרונות הצדק וההגינות המשפטית והיא מונעת מהם את זכותם להליך הוגן. כן נטען כי מחדלי המאשימה גורמים לעיוות דין לנאשמים ולחשודים בעבירות דומות, אשר לא זוכים לחסות תחת החוק להסדר מותנה, תוך הפניה לנספח ב' (אשר לא צורף לבקשה), ממנו עולה לטענתם כי מאז תחילת תוקפו של התיקון לחוק ועד שנת 2017 סגר משרד הכלכלה בהליך של הסדר מותנה, כ - 86 תיקים. ברובם, לפני הגשת כתב אישום.

5. לטענת הנאשמים, ניתן לראות כי בהתאם להנחיית היועץ המשפטי לממשלה 4.3240 ולקביעות המחוקק, מתאים מקרה זה, מכל בחינה, לתנאי הסף הקבועים בתיקון לחוק: **סוג העבירה** מצוין בתוספת לחוק כמתאים לסגירה בהסדר מותנה, מבחינת **נסיבות העבירה** - נטען כי לא מדובר בתכנון

מוקדם, נועזות או תחכום, כך על פי כתב האישום. מבחינת **תוצאות העבירה** - נטען כי לא נגרם נזק. מבחינת **התנהלות הנאשמים לאחר ביצוע העבירה** - נטען כי התקיים שיתוף פעולה מלא עם רשויות החקירה, כי הנאשמים הודו במיוחס להם ולקחו אחריות מלאה לרבות ביצוע תיקונים בחברה על מנת שהדבר לא יתרחש שוב. כך גם מבחינת **העונש המתאים והעדר עבר פלילי**.

6. נטען, כי פתיחת הליך פלילי כנגד הנאשמים חותר כנגד האינטרס הציבורי לקיים הליכים חלופיים להליך הפלילי במקרים שנקבעו על ידי המחוקק והיועץ המשפטי לממשלה. נטען כי הפגם החמור אשר נפל בשיקול הדעת המנהלי של המאשימה, אשר התעלמה מהאפשרות לסגירת התיק בהליך מותנה, תחת העמדת הנאשמים לדין, מצדיק את התערבות בית המשפט וביטול כתב האישום.

טענות המאשימה בתגובתה -

7. לטענת המאשימה יש לדחות את הבקשה. תחילה, כיוון שהיא עומדת בניגוד להסדר אליו הגיעו הצדדים בדיון מיום 17.10.2017, אשר בהתאם לו נדחה הדיון אשר נקבע לצורך מענה על כתב האישום, על מנת לאפשר לנאשמים שהות להגיש בקשה להסדר. נטען כי עצם הסכמת המאשימה בהסדר זה, לבחון את עניינם, משמיטה את הבסיס לטענות הנאשמים להתעלמות מזכויותיהם באופן בררני מפלה ושרירותי. מכאן שיש לדחות את הבקשה על הסף.

8. לגופה של הבקשה, נטען כי הרשות אשר ניתנה לתובע בסעיף 67א(ב) לחוק, להציע הסדר מותנה, אינה מקנה לחשוד את הזכות כי יערך הסדר מותנה. נטען כי מדובר בהליך חריג לדרכי האכיפה המקובלות.

לטענת המאשימה, הקריטריונים המתווים את שיקול דעתה בבחינת התאמה של תיק להליך "הסדר מותנה", נוסחו ופורסמו על ידי משרד העבודה והרווחה במסגרת "הנחיות תביעה פלילית סגירת תיק בהסדר (המרה מותנית של חשד/כתב אישום/קנס מנהלי בהתראה)". בצד אלו - פורסמו הנחיות פרקליט המדינה לעניין סגירת תיק בהסדר ושיקולים לסגירת תיק בשל העדר עניין לציבור. הנחיות אלו, צוין, כפופות להנחיית היועץ המשפטי לממשלה - מס' 4.3042.

9. לטענת המאשימה, אחד מתנאי הסף המצדיקים את סגירת התיק בהסדר מותנה בהנחיות לעניין סגירת תיק בשל העדר עניין לציבור, הינו - כי מתקיים אינטרס ציבורי לסגור את התיק בהסדר לצורך השגת הכוונת התנהגות והתרעה בשוק המפוקח במידה שאינה פוחתת מהגשת כתב אישום. כן הפנתה המאשימה לאמור בהנחיה מס' 4.3042 - כי ההסדר יעמיד בפני התביעה כלי מידתי אשר יאפשר הלימה טובה יותר, בנסיבות מסוימות, בין חומרת העבירה וכלל נסיבותיה לבין התגובה החברתית הננקטת כלפי העברין. לגבי מקרה זה, נטען, כי מדובר לכאורה בעבירות על הוראות חוק העסקת עובדים על ידי קבלן כח אדם, אשר האינטרס הציבורי המוגן שבו הינו מיגור תופעת הפגיעה בזכויות עובדים המועסקים על ידי קבלני שירות. נטען כי גם מי שהתקשר עם קבלן שירות ללא רישיון, הינו עובר עבירה פלילית על

פי החוק. כן נטען כי מדובר בתופעה נרחבת, העולה על פניה כ"מכת מדינה" ועל כך יעידו כתבי האישום הרבים אשר הוגשו על ידי המאשימה בגין עבירות אלו בשנים האחרונות. המאשימה הפנתה את בית הדין לאתר האינטרנט שלה, שבו מתפרסמים לפי חוק פרטי ההסדרים המותנים הרבים לטענתה שערכה בין השאר עם חשודים/נאשמים בביצוע עבירות המיוחסות לנאשמים. נטען בהקשר זה כי מהפרסום ניתן ללמוד כי טענת הנאשמים לפיה מרבית ההסדרים נערכו לפני הגשת כתב האישום, אינה נכונה. בתשובה לטענת הנאשמים, נטען גם כי לא מדובר בעבירה אשר החוק מאפשר הטלת עיצום כספי, דבר המלמד על חומרתה.

10. לטענת המאשימה, נוכח האינטרס הציבורי המוגן, הוגש כתב האישום בהתאם לסמכות התובע בסעיף 67 לחוק. נטען כי בכל הקשור להחלטתה להגיש כתב אישום, על הביקורת השיפוטית להיות מצומצמת, גם בהתאם לדוקטרינת הביקורת המנהלית בפלילים, תוך הפניה לפסיקה. אשר לדוקטרינת ההגנה מן הצדק - נטען כי טענת הנאשמים לפיה המאשימה סגרה עשרות תיקים בהליך של הסדר מותנה, מלמדת על כך כי המאשימה מפעילה שיקול דעת פעיל בהתאמת התיקים להליכי אכיפה חלופיים וכי אין היא גוזרת את דינם באופן שרירותי. נטען כי אכיפה בדרגת יש לבחון ביחס לסוג העבירה שבה מואשמים הנאשמים ובמקרים בהם נעשתה הבחנה ממניע פסול, בין מקרים שהדמיון ביניהם רלוונטי. נטען כי על פי הפסיקה (ע"פ 4855/02 **מדינת ישראל - בורוביץ'**, פ"ד נט(6) 776) קיימים שלושה מבחנים מצטברים להחלטת הדוקטרינה ובמקרה זה, לא הוכח כי מתקיים אף המבחן הראשון - זאת משלא נפלו פגמים בהליך העמדת הנאשמים לדין. כן נטען כי שאלת תום הלב של הנאשמים אף היא נבחנת במסגרת בחינת הבקשה לביטול כתב האישום בטענת "הגנה מן הצדק", וכי הנאשמים נהגו בחוסר תום לב משפעלו בניגוד להסכמה בדיון מיום 17.10.2017.

דין ומסקנות -

11. לאחר בחינה של טענות הצדדים, אני סבור כי דין הבקשה להידחות.

תחילה יוסבר כי -

"הסדר מותנה הוא כלי שנוסף ל"ארגז הכלים" של התביעה במסגרת תיקון מס' 66 לחוק סדר הדין הפלילי מיום 2.8.2012 ושנכנס לתוקפו ביום 2.5.2013 (להלן: "התיקון לחוק"), ואשר נועד לאפשר "התאמה טובה יותר בין חומרת העבירה ונסיבות ביצועה לבין חומרת התגובה החברתית המופעלת נגד העברין" (הצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 61) (הסדר לסגירת תיק מותנית), התשס"ט-2008, ס"ח 416, עמ' 210). במסגרת התיקון לחוק, הוקנתה לרשויות התביעה סמכות לסגור תיק חקירה נגד חשוד בעילה של "סגירה בהסדר", לאחר שהחשוד הודה בעובדות המהוות את העבירה המיוחסת לו והתחייב לקיים תנאים שפורטו בהסדר שנערך עמו".

ראו: בג"ץ 8049/16 **לאה אלון נ' פרקליטות המדינה (המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין)**, ניתן ביום 06.03.2017.

12. אין מחלוקת בין הצדדים כי בסוג העבירה בה מואשמים הנאשמים, "רשאי תובע" לערוך הסדר מותנה בהתאם להוראות החוק ולהנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 2 (ראו התוספת הרביעית לחוק והחלטת ממשלה מס' 1754). מתגובת המאשימה לא עולה בבירור עמדתה. מצד אחד ועל אף שהדבר לא נאמר במפורש, נטען כי על פי שיקול הדעת הנתון למאשימה בסעיף 67א, הוחלט בעבירות מסוג העבירות שבכתב האישום ובעבירות על הוראות חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כח אדם, ככלל - לא להגיע להסדר מותנה, גם עם מי שהתקשר עם הקבלן, וזאת בשל האינטרס הציבורי למגר את תופעת הפגיעה בזכויות עובדים המועסקים על ידי קבלני שירות, אשר הפכה כבר ל"מכת מדינה". מצד שני, עולה תמונה שונה - זאת מטענת המאשימה כי היו מקרים בהם היא הגיעה להסדרים מותנים, גם בעבירות מהסוג המיוחס לנאשמים, רק שברוב המקרים הדבר נעשה לאחר הגשת כתב האישום. מכל מקום, עולה מהתגובה כי נסיבות המקרה הספציפיות, לא נבחנו במסגרת השיקולים האם להגיש כתב אישום כנגד הנאשמים, תחת פניה להליך מנהלי לפי סעיף 67א לחוק. חרף האמור, מהבקשה ומהתגובה עולה כי לא ניתן בשלב זה לקבוע כי החלטת המאשימה לנהל הליך פלילי כנגד הנאשמים, הינה שגויה מיסודה והעובדה כי אין במצב הדברים הנוכחי כדי לפגוע באפשרות עתידית להגיע להסדר מותנה, מחזקת את המסקנה כי אין הצדקה להיעתר לבקשה.

13. נוסף ונציין כי הנאשמים טרם מיצו את האפשרות להגיע להסדר מותנה עם המאשימה, בהתאם להסכמה אליה הגיעו. במסגרת הדיון מיום 17.10.2017 הסכימה המאשימה לבחון את נסיבותיו הספציפיות של מקרה זה, על פניו וכפי שעולה מטענותיה בתגובה - כפי שהיא נוהגת לעשות באופן רגיל - לאחר הגשת כתב האישום. בבקשה זו אשר הוגשה לאחר שהגיעו הנאשמים להסדר הדיוני עם המאשימה ובטרם פעלו ליישמו - אינה מפרטת מדוע לא פעלו הנאשמים בהתאם להסדר הדיוני וכיצד יש בביטול האישום תחילה, כדי לצמצם את הפגיעה בהם. זאת, אל מול אפשרות שהיתה בידם להגיש בבקשה להסדר עם המאשימה, אשר כבר הסכימה לדון בעניינם ואשר יש להניח כי כבר מזמן היתה נדונה. יצוין כי הטענה לפיה יש לבטל תחילה את האישום ורק אחר כך לפנות לבחינת ההסדר המותנה, לא עלתה בדיון הראשון וגם לא בבקשה לדחיית מועד הדיון מטעם הנאשמים אשר הגיש בא כוחם החדש. בבקשה זו דווקא צוין, כי יערך ניסיון לנהל מו"מ עם המאשימה.

14. לפיכך - הבקשה נדחית.

15. הצדדים יפעלו בהתאם להסכמה בדיון מיום 17.10.2017, זאת תוך 30 יום מהיום. ככל שלא יעלה בידי הצדדים להגיע להסדר מותנה, תתקיים ישיבת הקראה בתיק, ביום 4.10.2018 שעה 12:00.

ניתנה היום, ח' בתמוז תשע"ח (21 ביוני 2018) בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.

מירון שורץ, נשיא